

Proti sleparjem in bedastim govoricam.

V tako razburjenem času kakor je sedanja svetovna vojna, pojavljajo se najrazličnejše, večinoma bedaste govorice, ki pa jih lahko verjeto ljudstvo v svoji neizobraženosti takoj veruje. Brezvestni hujšaki in sleparji izrabljajo take govorice v svoje temne namene. Oblastim se le v redkih slučajih posreči, zasačiti prave povzročitelje takih škodljivih govoric in pa take sleparske hujšake. Zato pa je treba, da izobraženejši ljudje ljudstvo podučujejo in mu pravi položaj pojasnijo. Omeniti hočemo danes le par takih škodljivih govoric in sleparskih poskusov.

Najprej se pričeli posamezni hujšaki kricati, da je vsled izbruha vojne v denarnih zavodih naložen denar v nevarnosti. Ta govorica razširila se je bliskoma in neizobraženo ljudstvo je takoj bežalo k posojilnicam, da dvigne svoje krajcarje. Ali kmalu se je to popolnoma neopravičeno razburjenje poglobilo. Ljudje so izprevideli, da so storili neumnost, da je denar ravno v sedanjem resnem času najbolj varen, ako je v šparkasi naložen. Tako je ljudstvo samo izprevidelo, da je ta škodljiva govorica napačna in sleparska.

Potem se je zopet razširila govorica, da papirnati denar nima nobene veljave več oziroma, da bode svojo veljavo izgubil. Samoumevno je tudi ta govorica ravno tako podla kakor neumna laž. Avstrijski papirnati denar ne bode prav nikdar izgubil svoje veljave; vreden bode po vojni ravno toliko kakor zdaj, pa naj že vojna izpade, kakor hoče. Mnogo neumnežev je seveda takoj svoj papirnati denar pričelo izmenjavati. Po vseh gostilnah in trgovinah so iskali ti tepci drobiž. In doma so nakopili ta drobiž ter mislili, da so si s tem bogve kakšen dobiček napravili. Pomislili pa niso ti ljudje s praznimi glavami, da so s tem napravili celokupnemu gospodarstvu in gospodarskemu prometu velikansko škodo. Kajti vsled takih tepcev je v prometu sploh zmanjkalo drobiža. Da je to presneto neprijetno, povejo naj obrtniki in trgovci. Sicer je pa tako neopravičeno zbiranje drobiža tudi protipostavno in kaznivo. Po postavi je vsakdo prisiljen, da sprejme v kupčiji tudi papirnati denar. Tisti torej, ki kopicijo doma drobiž, spadata pravzaprav v luknjo!

Istotako stoji stvar z nakopičenjem življenjskih sredstev. Gotovi ljudje so pač mislili, da bodejo zbrali prav veliko življenjskih sredstev, da bode potem huda draginja nastala in oni bodejo nakopičena življenjska sredstva po prav visoki ceni prodali. Tudi proti takim brezvestnežem je oblast hude in stroge določbe izdala. In to je prav! Kdor bi zbiral na ta način življenjska sredstva in bi jih ne oddajal kupcem, ta se zamore strogo kaznovati; odvzet se mu pa sme tudi koncesija. In to je najbolj občutljiva kazen!

Razširjajo se pa tudi še razne druge nezmiselnosti in nevarne govorice. Opozarjamo ob koncu teh vrstic na določbo, po kateri se vsakogar strogo kaznuje, kateri bi neosnovane in napačne govorice povzročal ali razširjeval. Mnogo oseb je bilo že zaradi tega kaznovanih. Pazite torej, da ne govorite stvari naprej, katere sploh niso osnovane. Napisali smo te vrstice kot prepotrebno svarilo in upamo, da bodejo koristile.

Razno.

 Cenjene naročnike prosimo nujno, da naj takoj zaostale naročninske zneske pošljejo, ker nam drugače pod nobenim pogojem ni mogoče, list naprej pošiljati. Naročnino je pri vsakem listu naprej plačati. List stane veliko denarja in mi moramo svoje obveznosti točno izvršiti. Prosimo torej še enkrat, da naj se nam takoj zaostalo naročnino vpošlje. Kdor bi tej prošnji ne ugodil, temu bi morali list vstaviti. Sicer pa prosimo tudi vse cenjene so-

mišljenike in prijatelje, da naj „Štajerca“ razširjajo in z vsemi močmi zanj delujejo. Čimveč naročnikov in odjemalcev nam bodejo pridobili, temvečji in boljši bode naš prepotrebni list. Vsina delo za „Štajerca“!

 Cenjeni naročniki! Skupno z listom „Pettaner Zeitung“ stopili smo v direktno zvezo s c. kr. korespondenčnim in brzojavnim uradom. S tem je „Štajercu“ omogočeno, da prinaša neposredno pred tiskom vedno še najnovejše telegrame iz bojišča. Za zunanje naročnike bode to gotovo velikega pomena. Kajti v „Štajercu“ čitali bodejo zdaj vedno najnovejša poročila. Za naročnike v Ptuj in okolici pa je to naravnost jako ugodna prilika. Kajti „Štajerc“ nabije v izloženem oknu svojega uredništva takoj vsako došlo brzojavko. Vsak dan parkrat se vidi torej lahko v oknu najnovejše telegrame. Mislimo, da bodejo cenjeni naši čitatelji s to novo uredbo, ki nam nalaga seveda velike troške, zadovoljni. Upamo pa tudi, da bodejo cenjeni prijatelji zdaj z vedno večjim navdušenjem za našega tako potrebnega „Štajerca“ delovali!

Vse kar je prav! Mi razumemo prav dobro razburjenje patrijotičnega našega ljudstva nad deželnimi izdajalci, ki se jih je v zadnjem času v tako velikem številu aretiralo in zaprlo. Naše ljudstvo je gotovo do skrajnosti pobožno in miroljubno. Verovalo je vedno tudi prav iskreno v poštenost duhovnikov. Tega ne more nikdo tajiti! V zadnjem času pa se je zgodilo, da je bilo poleg cele vrste drugih slovenskih voditeljev tudi precejšno število slovenskih duhovnikov aretiranih. Mi smo se v tem oziru gotovo dostojno obnašali; nismo izrabljali te posamezne slučaje da bi na njih podlagi napadali duhovništvo sploh. Ali ljudstvo samo je grozovito razburjeno. In isto ljudstvo, ki je preje vsacega duhovnika do skrajnosti spoštovalo, zgraža se zdaj z isto strastjo nad temi posameznimi veleizdajalskimi ali veleizdaje obdolženimi duhovniki. Vsled tega se je zgodilo tudi v zadnjem času opetovano, da je razburjeno ljudstvo napadlo in opsovalo deloma celo preteple veleizdajalstva obdolžene aretirane duhovnike. Mi smo odločno proti takem izgredom. Prvič se mora aretirancu šele dokazati, da je res kriv. Drugič ga ima le oblast pravico kaznovati, ne pa vsak človek na ulici. Prav posebno pa svarimo pred tem, da se ob priliki takih aretacij pusti otroke k izgredom. To na noben način vzgoji mladine ne more koristiti. Otrok ponoči sploh ne sliši na ulico. In otrok sploh nikdar ne spala k političnim demonstracijam, pri katerih se le v moralnem oziru popolnoma pokvari. Prosili bi torej prav resno stariše, da naj ne pustijo svojih otrok k takim izgredom. Raje jih naj pripravljajo zopet k šoli, ki bode itak kmalu pričela. Pa tudi drugače svarimo prav resno pred nadaljevanjem izgredov, ki zamorejo več škodovati nego koristiti. Časi so pre-resni, da bi se z izgredi in škandali svojo notranjo razburjenost kazalo!

Ptuj. (Naši veteranci.) Kakor znano spremenilo se je v zmislu nove postave tukajšno c. k. veteransko društvo v „K. k. Kriegerkorps-Verein Erzherzog Albrecht.“ To vrlo društvo zavednih avstrijskih vojakov udeležilo se je dne 18. avgusta svečanosti glede rojstnega dneva Njegovega veličanstva cesarja Franca Jožefa pri vojaški maši tukajšnega batajlona štev. 3 ob 8. uri v Franc-Jožefovi vojašnici. — Nadalje izvršil je g. c. in k. stotnik Baumel dne 28. in 30. avgusta 1914 na dvorišču omenjene vojašnice ob 11. uri dopolne slovesno zapriseženje tega našega kôra. Dne 28. avgusta došlo je 52 mož, dne 30. avgusta pa 25 mož. Bili so zapriseženi in se bodejo pod vojaškim komandom v službi domovine izkazali.

Uradniki c. kr. okrajnega glavarstva ptujskega so sklenili, do končane vojske 1 odstotek svoje celotne plače v prid vojakom in njih svojcem nakloniti pomožnim odborom v političnem okraju ptujске okolice. Ta sklep se je že izvršil. Vsa čast domoljubnim tem uradnikom!

Št. Vidski kaplan zaprt. Preteklo nedeljo aretirali so orožniki znanega šentvidskega kaplana patra Peter Žirovnik. Prepeljali so ga čez Breg v Ptuj, od koder so ga takoj v ječo deželnoobrambene sodnije v Gradcu odpotali. Med potjo do kolodvora napravilo je razburjeno ljudstvo zoper političnega tega duhovnika hude izgrede. Orožniki in pozneje v mestu tudi vo-jaki, morali so z vso energijo preprečiti, da ni ljudstvo kaplana napadlo in raztrgalo. Kajti naše Avstriji zvesto ljudstvo je grozovito razburjeno in konečno nam je to razburjenje tudi razumljivo, čeprav se ne more izgredov zoper aretiranega in uklenjenega človeka odobravati. Pater Peter Žirovnik bil je vedno eden najzagriženejših politikujočih duhovnikov v ptujskem okraju. Njemu je bila narodnostna hujskarija vedno več, nego vsi drugi opravki. Ni čuda, da smo se morali tudi v našem listu večkrat z njim popečati. Ne bodedo sodili, predno ne bode sodila vojaška sodnija. Ali žalost nas obhaja, da se je naše prorokovanje o gotovih posameznih političnih duhovnikih tako kmalu izpolnilo.

Laporje pri Slov. Bistrici. Zadnjo nedeljo 30. t. m. zaprli so našega župnika znanega Medveda zaradi velike srbofilske propagande.

Najnovejši telegrami.

(Le venem delu naklade.)

V zmagah naše armade generala Dankl in Auffenberg odposlalo se je doslej 11.600 vjetnikov. 7000 jih še pride. V bitki pri Huzwi dobili smo 200 kanonov in vse ruske pisarne s tajnimi spisi. Sovražnik beži.

* * *

Na Balkanu premagala je naša 3. pogorska brigada pod komando pl. Pongratza Črnogorce popolnoma, jim vzela mnogo kanonov.

* * *

Na vzhodnem Gališkem je položaj ta-le:

V dosedanjih bitkah borili so se naši vojaki proti 40 ruskim infanterijskim in 11 kavalerijskim brigadam. Polovica sovražnika bila je nazaj vržena.

Lepa vojaška karijera. Pred kratkim je bil imenovan polkovnik Rudolf Obauer pl. Bannerfeld, poveljnik pehotnega polka št. 10, za generalnega majorja. Obauer, ki je postal iz navadnega infanterista generalni major, se je priklasil leta 1878. prostovoljno k vojakom. S pehotnim polkom št. 12 se je udeležil več krvavih bojev za časa okupacije, v katerih je bil polk decimiran. V tej vojni je postal Obauer podčastnik in obenem zastavonoša. V bitki pri Maglaju je rešil čast polka, polkovni prapor. General Filipovič je podpiral povišanje mladega junaškega vojaka, ki je absolvirati samo štiri gimnazijske razrede, za poročnika. Obauer je postal poročnik v 12. pehotnem polku, v katerem je avanziral do polkovnika. Cesar mu je podelil tudi plemstvo in primerek „pl. Bannerfeld“ z ozirom na njegov junaški čin pri Maglaju.

Avgust — mesec bitk. V vojnah zadnjih stoletij je igral mesec avgust veliko vlogo. Bil je mesec bitk. Pred sto leti, a tudi v francosko-nemški vojni pred 44 leti so se velike bitke bile ravno v avgustu. Dne 26. avgusta 1813 je maršal Blücher premagal Francoze pri Katzbachu. Dne 27. avgusta 1813 je bila krvava bitka pri Hagelbergu, kjer so Nemci uničili eno celo francosko divizijo. Dne 26. in 27. avgusta 1813 je zmagal Napoleon pri Drazdanih, toda zmaga zavaznikov dne 30. avgusta pri Kulmu je uničila vse Napoleonove uspehe. — Francosko-nemška vojna leta 1870 se je pričela z mobilizacijo dne 16. julija. Prvo zmago si je priborila nemška armada dne 4. avgusta v bitki pri Weissenburgu. Dva dni kasneje ste bili veliki bitki pri Wörthu in Spichernu. Sredi meseca avgusta je bila poražena francoska renska armada in prisiljena, da se je umaknila v Méc. Dne 14. avgusta 1870 je bila bitka pri Colombey-Neuillyju, dne 16. avgusta pri Vionvillu in Mars la Touru, dne 18. avgusta pa pri Gravelottu. Dne 30. avgusta se je končala bitka pri Beaumontu z nemško zmago, dne 31. avgusta pa je general Manteuffel odbil izpad Francozov iz Meca v Noisseville. Mesec avgust je bil torej najbolj krvav mesec v zgodovini devetnajstega stoletja in kakor dogodki kažejo, bo krvav tudi v povestnici sedanjega dvajsetega stoletja.

Porotna sodišča vstavljena. Kakor se iz Dunaja poroča, je skupno ministertvo za čas vojne vstavilo vsa porotna sodišča. To je že zaradi tega umevno, ker so porotniki itak večinoma pod orožje poklicani.

Belgijska princesinja Luiza izgnana. Belgijska princesinja Luiza, ki je doslej stanovala na Dunaju, dobila je od naše oblasti naročilo, da mora tekom 24 ur Avstrijo zapustiti.

V osvobodeni Poljski, ki so jo oprostili naši in nemški vojaki od ruskega jarma, pričelo se je že izdajati poljske protiruske časopise. Prvi tak poljski časopis prišel je izhajati pod imenom „Echo Zagledia“ v oproščenem poljskem mestecu Sosnowice. List izhaja na zelenem papirju.

Obsojeni duhovniški prijatelj Srbov. V Augsburgu pri Vrbi stanuje zdaj neki duhovnik Matej Trepal, ki se je z ozirom na protirusko vojno proti oblastim žaljivo izražal. Zato bil je obsojen na 4 tedne zapora s postom vsaki teden.

Zaprti srbofilii. Iz sv. Lenarta slov. gor. se poroča, da je bil tam znani slovensko-klerikalni poslanec in načelnik klerikalne „Kmet-ske zveze“ Franc Roškar aretiran ter sodnji oddan. Naši javnosti pač ni treba posebej praviti, kdo je ta Roškar in kaj ima že vse na vesti. Vsa javnost ga pozna kot prvoboritelja protijudskih hujskačev, ki so hoteli nemštvo in državo uničiti, ki so hoteli Štajersko raztrgati in ki so zasledovali svoje cilje z vsemi mogočimi ter nemogočimi sredstvi. Istotako znano je, da je bil Roškar tudi drugače prav čuden značaj. Zdjaj ga je prišla roka pravice. Z njim vred zaprli so tudi prvaško-slovenskega poštarja Vladimira Fabiana v sv. Lenartu. Nadalje se nam poroča, da sta bila aretirana in zaprta znani učitelj Klemenčič in zdravnik dr. Weixl v Sv. Lenartu. Vsi so seveda zagriženi prvaki.

Gospodarske.

Laška detelja. Laška detelja (*Trifolium incarnatum*), pri nas tudi inkarnatnica zvana, se po naših krajih že od nekdaj seje za pridelovanje zgodnje ali spomladanske zelere in tudi suhe klaje. To deteljo se seje med strniščno ajdo ali pa na njivo, s katere se je pobralo rano zoreči krompir. Tudi v zadnjem slučaju se ne seje samo, ampak mešano z ržo. Za razmere malega posestnika je ta detelja vsega priporočila zelo vredna, kajti ona je pripravna ne le kot zelena klaja za govedo, marveč tudi za prešiče, bodisi surova ali pa kuhana. Ta detelja ima pa tudi še to dobro lastnost, da zadušila zlasti pomladanski plevel in nam nekako neposredno očisti njive plevla.

Ta detelja se razlikuje od drugih detelj posebno pa valjastih cvetnih glavah, ki so krvavo rdeče, pri nekaterih vrstah meseno rdeče in celo bele. Izmed raznih vrst se seje najrajši ono s temno ali krvavo rdečim cvetjem, ker da ta vrsta gotovo največ pridelka. S košnjo te detelje se prične v naših krajih že v drugi polovici aprila meseca, tako da se njiva do druge polovice maja že popolnoma izprazni, nakar se jo obsadi lahko s krm-sko peso, zeljem itd. Ker je ta rastlina, kakor sploh vse detelje, ona ki obogati zemljo na duševnatih rastlinskih redilnih snoveh, zato pa rastejo pesa in zelje, sajene na pokošeno in karnatno deteljišče, jako bujno.

Kakor sploh vse detelje, tako potrebuje tudi laška detelja primerno množino kalijevnatih in fosfornatih gnojil, katerih redilne snovi pa morajo biti lahko raztopne, ker ne segajo korenine te detelje tako globoko v zemljo, kakor one drugih detelj. Za to deteljo se pognoji njiva že lahko o času, ko se seje pred njo kak drug pridelek. Ako se pa takrat ni niti računalo na to, da se bo sejalo pozneje na strnišče to deteljo, potem naj se raztrosi na vsak ha površine pred preoravanjem po 150—200 kg 40 odstotne kalijeve soli in po 500—800 kg superfosfata ali pa Tomažev žlindre. Najprimernejši čas za setev te detelje je mesec avgust. Po končanem oranju naj se seme poseje in nalahko z brano zavleče. Za ha površine se potrebuje kakih 35 do 40 neoluščenega ali 15—20 kg oluščenega semena, kateremu se lahko primeša kakih 5—6 kg italijanske ljulike ali pa rži. Če je zemlja bolj zvezna, ni treba semea ravno zavleči z brano, marveč v takih zemljah zadošča, če se njiva po končanem sejanju z valjem povalja. Spomladi naj se setev laške detelje z brano povleče, kajti to rahljanje zemlje zelo pospeši rast. Če je pa zmrazil zemljo pozimi premočno privzdignila, naj se setev spomladi z valjem povalja.